

HUNGARIAN / HONGROIS / HÚNGARO A1

Higher Level / Niveau Supérieur (Option Forte) / Nivel Superior

Thursday 13 May 1999 (afternoon)/Jeudi 13 mai 1999 (après-midi)/Jueves 13 de mayo de 1999 (tarde)

Paper / Épreuve / Prueba 1

4h

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Do NOT open this examination paper until instructed to do so.

This paper consists of two sections, Section A and Section B.

Answer BOTH Section A AND Section B.

Section A: Write a commentary on ONE passage.

Section B: Answer ONE essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

NE PAS OUVRIR cette épreuve avant d'y être autorisé.

Cette épreuve comporte deux sections, la Section A et la Section B.

Répondre ET à la Section A ET à la Section B.

Section A: Écrire un commentaire sur UN passage.

Section B: Traiter UN sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres); les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS CANDIDATOS

NO ABRA esta prueba hasta que se lo autoricen.

En esta prueba hay dos secciones: la Sección A y la Sección B.

Conteste las dos secciones, A y B.

Sección A: Escriba un comentario sobre UNO de los fragmentos.

Sección B: Elija UN tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

"A" RÉSZ

Kommentálja az alábbi szövegek egyikét!

1. a)

Egy itteni betegségről, amelynek neve: emigráció

Kezdődni úgy kezdődik, hogy az ember úgy érzi magát, mint egy turista. Érett férfikorban elmenekült valahonnan Párizsba vagy Londonba, vagy Rio de Janeiróba vagy New Yorkba. A város tetszett vagy nem tetszett, az ember lélegzett, nézett, járt, evett, ivott, aludt, lakott, létezett, és turistának érezte magát. Aztán múltak a hónapok.

5 Majd az évek. A turista nem ment haza. A turista megragadt. A turistából: emigráns lett. Az egészségesből: beteg. Ő még nem vette észre, de a többiek már észrevették az egyre kevésbé kormányozható idegein, a panaszkodásai nagy mennyiségén és kis minőségén, a kritikai tehetsége gyors fejlődésén, a honfitársaival való érintkezési vágy állandó csökkenésén és azon, hogy egyre rosszabbul beszél angolul, mert tudata alatt

10 feladta az érett korban már hiábavaló küzdelmet az idegen nyelvvel. Az emigráns mindezt egyelőre nemigen veszi észre. Ő csak azt veszi észre, hogy altató nélkül nem tud aludni. Az emigráció nevű betegségnek első fázisa evvel az altatóval kezdődik. Hogy mikor? Némelyiküknél korábban, másoknál későbben. Magányos embereknél korábban. Családosoknál későbben. Jómódúaknál későbben. Szegényeknél korábban.

15 Gyerekek nem kapják meg: az emigráció nem gyerekbetegség. Az emigráció az úgynevezett hajlott korú emberek betegsége. Fejlődésének tempója elég gyors. Kérlelhetetlenül, fokozatosan romlik az állapot. Az altatóadag egyre nagyobb. A klórvegyülettel kezelt vízvezetéki víznek egyre furcsább az íze. A levegő meleg enyvtartalma (angolul: humidity), az autók kipufogott szénoxidja és akroleinszaga az

20 utcán egyre kevésbé élvezetes. A dohány, a kávé, a kenyér egyre idegenebb. A belpolitikai viták, a helybeli viccek, a képes-tréfa sorozatok egyre érthetlenebbek. A hírek hazulról egyre sűrűbben jönnek, és egyre rosszabbak. A súlymérték, a hossz mérték és a hőmérő átszámítása túl komplikált kezd lenni. Az ember egyre jobban ugyanaz marad, aki volt, mialatt körülötte minden egyre jobban kezd

25 különbözni attól, aminek eleinte látszott. Az ember egyre mélyebben kénytelen belekevdredni az új életbe, tehát egyre több helyen üti meg magát. Tipikus emigránstragikum az, hogy az ember önmagát szokja meg, ahelyett hogy a környezetét

szokná meg. Így megy át a betegség néhány év alatt a második fázisba, amely rendszerint egy elektrokardiogrammal kezdődik, és injekciókkal, kapszulákkal
30 folytatódik, nem sok eredménnyel. Ezen a ponton a beteg kiábrándul az orvosokból, ágyba fekszik és Prof. Göndört hivatja, Ezt a professzort, aki az emigráció című betegségnek specialista orvosa, mi itt ebben a városban mindnyájan ismerjük és gyakran hivatjuk. De a New York-i olvasó számára ideiktatom teljes nevét, foglalkozását és címét: Göndör Ferenc, szerkesztő, New York, 320 East 79-th Street.
35 Telefonszáma *Butterfield* 8-6168. Felhívható a nap bármely órájában, szükség esetén az éjszaka bármely órájában is. Ezt ő már régen megszokta. Olyan páciensei is vannak, akik Dél-Amerikából hívják fel éjjel telefonon.

Molnár Ferenc *New York-i gondolatok* (1939)

1. b)

TÖBBÉ MÁR...

Többé már nem nyitom meg szívemet,
sem cél felé már nem törekszem.
A józan július, a rendezett,
rendszer virágzó örület
5   érzékeinkben ég, mint só a sebben.
Falak között, színes ponyvák alatt,
örökzöldek között a déli pillanat
sötét szentszobra horpadt
szájjal, százévesen. A jéghideg,
10   világra szegzett pillantás nem tűri meg
ellenpontját: a holdnak
meredt vak arcot, szélbe szórt hajat:
az elragadtatást. Minek, ha égre vagy
ködös jövőbe fordul, a szem?
15   Minek a tűz, a láz, minek a sápadt
megszállottság, a tövis vagy a lángok?
Minek a végső szerelem?
Miért választanék? Miért keressem
– ha nincs – az égi lángot, s hogy kitessen
20   a hús alól a szárnyas szerkezet?
Ami a boldogság anyaga volt a testben,
kiégett rég. Miért egyetlen
remény a tízezer helyett?
A hálóból, amely magunk vagyunk, nincs
25   kibonyolódni mód, nincsen kiút, nincs
megoldás: sem bogát megoldva, sem
széjjelzilálva, sem csomóba rántva,
vagy eltűnve önnön résein át a
világ vizeiben.

Rakovszky Zsuzsa *Többé már* (1981)

"B" RÉSZ

Írjon esszét az alábbi témák egyikéről! Az esszét e szakaszban a 3. részben tanulmányozott művek közül legalább kettőre kell alapoznia. Természetesen hivatkozhat más művekre is, de ne ez alkossa válaszának lényegét.

A kezdetek: a 13-15. századi irodalom és költészet

2. Vagy

- a) Az olvasott művek alapján - legalább két műre hivatkozva - fogalmazza meg, milyen kérdések foglalkoztatták a középkori embert!
- b) Milyen különbségeket lát a korabeli költészet és epika között?

Az epikus költészet

3. Vagy

- a) Értékelje stílus és verselés fejlődését az olvasott művek közül kettő alapján!
- b) Mit mondanak valóság és művészet összefüggéséről az olvasott művek?

A történelmi regény

4. Vagy

- a) "A történelmi regény mindig az író saját korát szólítja meg."
Mit gondol, miért választ az író történelmi példát mondanivalójához?
- b) Az olvasott művek alapján mely írókat találja a valósághoz leghűbb szerzőknek?
Indokolja választását egy kevésbé "hű" művel való összevetésben!

A társadalmi regény

5. Vagy

- a) Próbálja meg az olvasott társadalmi regényeket mint az író koráról szóló információkat értelmezni. Milyen párhuzamot talál társadalmi regényeink és a valós társadalmi változások között?
- b) Hogyan, milyen poétikai eszközökkel nyilatkozik meg a társadalomkritika az olvasott regényekben?

A novella

6. Vagy

- a) Hogyan értékeli a tömörség követelményét az olvasott novellákban?
- b) Az olvasott novellák számbavételével rajzolja meg a magyar novellairodalom téma-regiszterét! Tapasztalatai egybevágóak-e a világirodalomban szerzett ismereteivel?

A memoár-irodalom

7. Vagy

- a) Mit vár el az olvasó az emlékiratok szerzőitől? Mi a fontosabb ennél a műfajnál: a tartalom vagy a forma?
  - b) Mennyiben hatottak a magyar memoár-írókra külföldön tett utazásaik? A világirodalom tanulmányozása során megismert memoárokból tapasztalta-e, hogy az utazás ilyen nagy hatással lett volna az íróra?
-